

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 7C/190/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814216794
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danko Lauková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2015:3814216794.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Dankou Laukovou v právnej veci navrhovateľa mBank SPÓLKA AKCYJNA, so sídlom Senatorska 18, Warszawa, 00-950, Poľská republika, identifikačné číslo: 001254524, zapísaná v Národnom súdnom registri vedenom Okresným súdom v meste Varšava 12. obchodné oddelenie, pod číslom KRS 0000025237, podnikajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky mBank S.A., pobočka zahraničnej banky, so sídlom organizačnej zložky Pribinova č. 10, Bratislava, IČO: 36819638, zast. Bartošík Šváby, s.r.o., so sídlom Plynárska 7/A, Bratislava, IČO: 35929049 proti odporkyni J. Turanská, nar. XX.X.XXXX, t. č. bytom P. H. X/X, P. E., v konaní zastúpená opatrovníkom U. O., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXX/X, I. Kubín, o zaplatenie 3.033,01 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Návrh z a m i e t a.

Odporkyni náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Navrhovateľ návrhom zo dňa 17.9.2014, podaným prostredníctvom právneho zástupcu domáhal sa proti odporkyni zaplatenia 3.033,01 eur s príslušenstvom.

Návrh odôvodnil tým, že je pobočkou zahraničnej banky, ktorá podniká na území Slovenskej republiky a okrem iného poskytuje spotrebiteľské alebo hypotekárne úvery. Dňa 28.11.2008 medzi účastníkmi konania bola uzavretá Zmluva o poskytnutí hotovostného úveru „mPôžička“, reg. B.0, na základe ktorej ako veriteľ poskytol odporkyni hotovostný úver, ktorý je úročený dohodnutou úrokovou sadzbou vo výške 16,50% ročne. Odporkyňa sa dostala do omeškania so splácaním úveru. Podľa výpisu z účtu, ku dňu 21.3.2012 bola v omeškaní so zaplatením istiny 3.114,62 eur, pričom v období od 22.3.2012 do 1.6.2014 uhradila sumu 81,61 eur. Ku dňu 1.6.2014 dlžný zostatok na istine predstavuje 3.033,01 eur (3.114,62 eur mínus 81,61 eur). Odporkyňu viackrát vyzýval na zaplatenie dlhu, avšak bezvýsledne, preto od zmluvy odstúpil. S poukazom na ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka má pritom právo žiadať vrátenie dlžnej čiastky spolu s úrokmi. Uviedol, že úver mPôžička je svojou povahou kontokorentný úver / úverový rámec, ktorý ako banka poskytuje povoleným prečerpaním finančných prostriedkov na úverovom účte. Dlžník platí úrok len z čerpaných prostriedkov z úverového účtu, z kladného zostatku na úverovom účte úrok neplatí. Kladný zostatok na úverovom účte má dlžník právo kedykoľvek a opakovane použiť. Vzhľadom na túto skutočnosť akékoľvek sumy pripísané na účet (ako debet), napr. opakované čerpanie sa stávajú súčasťou istiny pohľadávky. V bode 6.5. zmluvy o úvere sa účastníci konania dohodli, že je (navrhovateľ) oprávnený zaúčtovať čiastku úrokov na ľarchu úverového účtu. Žalovanou sumou je pohľadávka, ktorú tvorí istina vo výške 3.033,01 eur a príslušenstvo. Istina pohľadávky pozostáva: a/ z pohybov na účte z dôvodu čerpania odporkyňou, pripočítanie úrokov v zmysle bodu 6.5. zmluvy, zo splátok (ak boli vykonané) prípadne z automatických splátok úveru (ak by dlžník úver aktívne

vôbec nesplácal v zmysle bodu 2.3.4a/ Všeobecných obchodných podmienok mohol (navrhovateľ) prijať opatrenia k uspokojeniu svojej pohľadávky), b/ z poplatkov v zmysle sadzobníka poplatkov, na ktorý odkazuje bod 2.4.1. Všeobecných obchodných podmienok. V dôsledku odstúpenia od zmluvy sa stali splatné všetky záväzky. Odporkyňa z úverového rámca čerpala prostriedky vo výške 3.319,39 eur, a to dňa 28.11.2008. Predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou. Skutočnosť, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú začlenené v § 52 až § 62 Občianskeho zákonníka, však automaticky neznamena, že na všetky právne úkony týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv sa majú aplikovať výlučne ustanovenia Občianskeho zákonníka. Účelom právnej úpravy ochrany spotrebiteľa je zvýšiť ochranu spotrebiteľa v právnych vzťahoch, nie však zásadným spôsobom meniť právnu kvalifikáciu právnych vzťahov. Podľa jeho názoru, zmluva o úvere ako aj všetky práva a povinnosti z nej vyplývajúce, sa riadi predovšetkým Obchodným zákonníkom, s výnimkou tých práv a povinností, ktoré sú upravené v § 52 až § 62 Občianskeho zákonníka. Je to dané tým, že v zmysle § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka zmluva o úvere je absolútnym obchodom, a to bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Občiansky zákonník žiadnu úpravu zmluvy o úvere alebo o úprave zmluvy o spotrebiteľskom úvere neobsahuje, pretože neexistujú ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré by boli na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Preto má nárok i na dohodnutý zmluvný úrok vo výške podľa bodu 5.1. zmluvy o úvere. V tejto súvislosti poukázal aj na ustanovenie § 13 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z.z., podľa ktorého: „ak spotrebiteľ uplatní právo podľa odseku 1 (t. j. právo odstúpiť od zmluvy o spotrebiteľskom úvere) je povinný zaplatiť veriteľovi istinu a úrok z tejto istiny odo dňa, keď sa začal spotrebiteľský úver čerpať...“. Ak teda zákon, ktorý ako špecifický právny predpis chrániaci spotrebiteľa, mu ukladá v prípade jeho odstúpenia od zmluvy o úvere povinnosť zaplatiť istinu spolu s úrokom, potom ak veriteľ, ktorý odstúpi od zmluvy o úvere z dôvodu neplnenia dlžníka, má nárok na zaplatenie dohodnutého úroku.

V písomnom podaní zo dňa 10.2.2015 a zo dňa 16.10.2015 navrhovateľ, prostredníctvom právneho zástupcu uviedol, že Obchodný zákonník je potrebné aplikovať nie len na vznik právnych vzťahov založených zmluvou o úvere, ale aj na posúdenie účinkov odstúpenia od zmluvy a na premlčanie. Akceptuje, že podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Uvedené však neznamena, že možno aplikovať akékoľvek ustanovenie, ale naopak, že aplikovať možno len aké, ktoré boli prijaté za účelom ochrany spotrebiteľa, a teda také, ktoré explicitne uvádzajú, že v prípade, ak je účastníkom právneho vzťahu spotrebiteľ, treba takéto ustanovenie na daný právny vzťah použiť. Preto nemožno tvrdiť, že ustanovenia Občianskeho zákonníka (s výnimkou § 52 až § 62) zákonodarca prijímal s úmyslom aplikovať ich na právne vzťahy založené podľa ustanovení Obchodného zákonníka (v danom prípade vzťahujúcich sa na zmluvu o úvere), a to ani v prípade, ak je účastníkom takého právneho vzťahu spotrebiteľ. Poukázal i na rozhodnutie Krajského súdu Prešov č. k. 14Co 41/2014 zo dňa 4.11.2014, ktorý uviedol: „i samotné ustanovenie § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka pripúšťa dohodou upraviť právne následky odstúpenia aj inak, ako zrušením zmluvy od počiatku..., nevyklučuje sa preto ani pri aplikácii § 48 ods. 2 zmluvná autonómia na úprave následkov odstúpenia od zmluvy. Preto, ak súd prvého stupňa podľa prvej časti odseku 2 § 48 vyvodil záver o účinkoch odstúpenia ex tunc, a v nadväznosti na to záver o zániku nároku na zaplatenie dohodnutých úrokov, obsah pred súdom prvého stupňa vykonaných dôkazov zatiaľ takému záveru nesvedčí..... Nemožno bez ďalšieho, ani pri aplikácii § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyhodnotiť dohodnuté následky odstúpenia od zmluvy, založené najmä na zachovaní povinnosti vrátiť úver i primerané úroky (ako cenu úveru) za zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ktoré sa odchyľujú od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa.“ Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že veriteľ je oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať od dlžníka vrátenie dlžnej sumy aj s úrokmi. V podaní zo dňa 16.10.2015 uviedol, že v čase, keď odstúpil od zmluvy, navyše ešte do ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka nebola začlenená jeho posledná veta, ktorá určuje primárnu aplikáciu tohto zákona, a teda nemohol mať vedomosť o tom, že by malo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu. Úverovú zmluvu s odporkyňou uzatváral podľa ustanovení Obchodného zákonníka, preto odôvodnene očakával, že aj účinky odstúpenia od zmluvy nastali podľa jeho ustanovení. Hoci zákonodarca v zák. č. 102/2014 Z.z. nezaviedol žiadne prechodné ustanovenia, podľa jeho (navrhovateľa) názoru, nemožno po veriteľoch spravodlivo požadovať, aby boli odstúpenia od zmlúv uskutočňované v čase pred platnosťou novely Občianskeho zákonníka, urobené v súlade so zákonným ustanovením, ktoré v čase vykonania právneho úkonu neexistovalo.

Podľa predloženej lekárskej správy, odporkyňa je po cievnej mozgovej príhode, s ťažkou expresívnou afáziou, trpí obrnou pohľadu, atď. Vzhľadom na jej zdravotný deficit, podľa § 29 ods. 2 O.s.p. pre účely konania jej súd ustanovil opatrovníka v osobe U.

Právny zástupca navrhovateľa neprítomnosť na určenom termíne pojednávania ospravedlnil písomne. Súhlasil, aby súd vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

Opatrovníčka odporkyne navrhla vo veci rozhodnúť, s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom opatrovníčky odporkyne, oboznámením sa so žiadosťou o poskytnutie hotovostného úveru mPôžičky, so Zmluvou o poskytnutí hotovostného úveru mPôžičky zo dňa 28.11.2008, s Formulárom pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, s harmonogramom splátok, s výpisom z účtu, s odstúpením od zmluvy, s doručenkou, so Sadzobníkom poplatkov, s Obchodnými podmienkami poskytovania hotovostných úverov mBank mPôžička, s Všeobecnými obchodnými podmienkami.

Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav :

Dňa 28.11.2008 navrhovateľ v písomnej forme pod č. L informoval odporkyňu o možnosti poskytnutia spotrebiteľského úveru, o jeho základných charakteristikách, nákladoch na spotrebiteľský úver. Následne, v ten istý deň si u neho podala žiadosť o poskytnutie hotovostného úveru mPôžička, v ktorej uviedla požadovanú výšku úveru 100.000,- Sk (3.319,39 eur), dobu splatnosti 60 mesiacov, typ mesačnej splátky: rovnaké splátky. Dňa 28.11.2008 medzi účastníkmi konania bola uzavretá Zmluva o poskytnutí hotovostného úveru mPôžička, obsahom ktorej bol záväzok navrhovateľa poskytnúť odporkyni hotovostný úver v maximálnej výške 100.000,- Sk (3.319,39 eur) na obdobie 60 mesiacov s tým, že táto lehota začína plynúť v deň pripísania peňažných prostriedkov úveru na jej účet. V zmluve je uvedený termín konečnej splatnosti úveru: 28.11.2013, RPMN 17,81%, celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom 47.571,22 Sk, priemerná hodnota RPMN 22,11%. Výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov boli uvedené v Prílohe 1 zmluvy („harmonogram splátok“), pričom celková výška splátky je 2.458,45 Sk (81,61 eur). Prvá splátka bola splatná dňa 23.12.2008 a posledná dňa 28.11.2013. Podľa bodu 5.1. zmluvy úver bol úročený pohyblivou úrokovou sadzbou, ktorá v deň uzavretia zmluvy predstavovala 16,50% ročne.

Podľa predloženého výpisu z účtu, odporkyňa úver vo výške 3.319,39 eur čerpala dňa 28.11.2008. V období od 23.12.2008 do 21.3.2012 na účely jeho splatenia uhradila 25 splátok v celkovej výške 2.040,24 eur, a v období od 22.3.2012 do 1.6.2014 zaplatila sumu 81,61 eur (špecifikácia č. I. 47-48 spisu).

Z písomného podania navrhovateľa, predloženého prostredníctvom právneho zástupcu dňa 10.2.2015 vyplýva, že potom ako odporkyňa čerpala úver 3.319,39 eur vo výpise z účtu nasledujú debetné operácie: a/ úroky z úveru, ktoré sa v zmysle zmluvy pripisujú na ťarchu zostatku úveru, ide o transakcie na úverovom účte v období od 29.12.2008 do 21.12.2011, spolu vo výške 1.780,69 eur, b/ poplatky za listové a telefonické upomienky za časové obdobie od 1.6.2009 do 29.7.2009, spolu vo výške 54,78 eur. Súhrnne debetné operácie pozostávajú z čerpania prostriedkov, úrokov z úveru a poplatkov za telefonické a listové upomienky predstavujú sumu 5.154,86 eur (3.319,39 eur plus 1.780,69 eur plus 54,78 eur).

Pri porovnaní debetných a kreditných položiek, výsledná suma na účte predstavuje 3.114,62 eur (5.154,86 eur mínus úhrady 2.040,24 eur) a po započítaní úhrady zo dňa 21.9.2012 vo výške 81,61 eur, sumu 3.033,01 eur.

Dňa 4.10.2011 navrhovateľ oznámil odporkyni, že v zmysle ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka, bodu 2.3.5 Obchodných podmienok poskytovania hotovostného úveru mPôžička, od predmetnej zmluvy odstupuje.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 2 písm. a/, písm. b/ zák. č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu 28.11.2008, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 28.11.2008 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 citovaného zákona dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 citovaného zákona spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 1 citovaného zákona zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť do tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

Podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Hodnotením skutkového stavu veci dospel súd právnomu záveru, že návrh nie je podaný dôvodne, preto ho zamietol.

Dňa 28.11.2008 medzi účastníkmi konania bola uzavretá Zmluva o poskytnutí hotovostného úveru mPôžička č. HMP XXXXXXXXX, obsahom ktorej bol záväzok navrhovateľa poskytnúť odporkyni hotovostný úver v maximálnej výške 100.000,- Sk (3.319,39 eur) na obdobie 60 mesiacov s tým, že táto lehota začína plynúť v deň pripísania peňažných prostriedkov úveru na jej účet. V zmluve je uvedený termín konečnej splatnosti úveru: 28.11.2013, RPMN 17,81%, celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom 47.571,22 Sk, priemerná hodnota RPMN 22,11%. Výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov boli uvedené v Prílohe 1 zmluvy („harmonogram splátok“), pričom celková výška splátky je 2.458,45 Sk (81,61 eur). Prvá splátka bola splatná dňa 23.12.2008 a posledná dňa 28.11.2013. Podľa bodu 5.1. zmluvy úver bol úročený pohyblivou úrokovou sadzbou, ktorá v deň uzavretia zmluvy predstavovala 16,50% ročne.

Ochrana spotrebiteľa je daná jeho nerovným postavením vo vzťahu spotrebiteľ - dodávateľ a vyplývajúcim z nerovnováhy vyjednávacej sily, z ekonomickej nerovnosti. I ten, kto ako dlžník uzavrel s veriteľom, ktorým je banka úverovú zmluvu, predmetom ktorej je poskytnutie hotovostného úveru, má právo na ochranu formou zákonných ustanovení prijatých na ochranu spotrebiteľa.

V zmluvnom vzťahu založenom Zmluvou o poskytnutí hotovostného úveru mPôžička č. HMP059866065 na strane dodávateľa vystupovala banka, ktorej činnosť podľa výpisu z obchodného registra je zameraná i na poskytovanie úverov. Odporkyňa vystupovala ako fyzická osoba, teda ako subjekt, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Ako spotrebiteľ nemala možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy, vopred pripravenej dodávateľom. Predmetná zmluva je preto i spotrebiteľskou zmluvou, u ktorej je potrebné dodržiavať aj všeobecnú úpravu spotrebiteľských zmlúv (§ 52 až § 54 Občianskeho zákonníka). Odporkyňa sa pritom

nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré jej Občiansky zákonník priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa bodu 9.3. Zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru mPôžička číslo L mBank môže odstúpiť od zmluvy s okamžitou účinnosťou a / alebo vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru spolu s úrokom, poplatkami a iným príslušenstvom vyplývajúcim z tejto zmluvy a / alebo prijať akékoľvek ďalšie opatrenia podľa tejto zmluvy smerujúce k úhrade svojich splatných pohľadávok voči dlžníkovi v prípade, ak: f/ dlžník poruší ktorúkoľvek povinnosť uvedenú v článku 7 tejto zmluvy.

Podľa bodu 2.3.4., písm. b/ Obchodných podmienok poskytovania hotovostných úverov mBank omeškanie dlžníka s úhradou ktorejkoľvek splatnej pohľadávky mBank vyplývajúcej zo Zmluvy o úvere alebo porušenie akejkoľvek povinnosti dlžníka vyplývajúcej zo Zmluvy o úvere oprávňuje mBank k tomu, aby odstúpila od zmluvy podľa podmienok stanovených v bode 2.3.5. týchto Obchodných podmienok.

Podľa bodu 2.3.5. Obchodných podmienok poskytovania hotovostných úverov mBank má právo odstúpiť od Zmluvy o úvere s okamžitou platnosťou najmä v prípade uvedenom pod písm. a/ až h/.

Podľa bodu 4.5.5. Všeobecných obchodných podmienok pri doručovaní písomností poštou sa písomnosti považujú za doručené v tuzemsku tretí deň po ich odoslaní a v cudzine siedmy deň po ich odoslaní, ak nie je preukázaný skorší termín ich doručenia.

Ako to už bolo uvedené v odôvodnení rozhodnutia, dňa 4.10.2011 navrhovateľ od Zmluvy o poskytnutí hotovostného úveru mPôžička č. L odstúpil s tým, že zmluva zanikne v deň doručenia odstúpenia. Zásielka sa mu vrátila dňa 12.10.2011 späť ako nedoručená, s poznámkou poštového doručovateľa: adresát neznámy. Doručoval ju na adresu odporukyne označenú v zmluve. Na zásielke je odtlačok pečiatky podacej pošty s dátumom: 6.10.2011, ide o dátum jej odoslania, a ktorý je podľa bodu 4.5.5. Všeobecných obchodných podmienok dňom doručenia odstúpenia od predmetnej zmluvy. Odstúpením sa zmluva zrušila s účinkami od začiatku, a tým zanikli práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva (bezdôvodné obohatenie), nie však na zaplatenie úrokov za úver zo zmluvy zrušenej s účinkami od jej vzniku.

Predmetná vec je, ako to už bolo uvedené, aj o spotrebiteľskej zmluve. Je v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva, je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach, a nie podnikateľské právo (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 5MCdo 20/2009). S účinnosťou zák. č. 150/2004 Z.z. došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva. Nevýhodnejšie zmluvné klauzuly sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka „spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie“. Použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva a nie občianskeho práva na spotrebiteľský právny vzťah, vrátane premlčania, predstavuje takéto zhoršenie postavenia spotrebiteľa. Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami. Aplikácia prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať, avšak nie je žiadny dôvod na skonštatovanie, že na plynutie času a jeho dôsledky, vrátane premlčania v spotrebiteľskej zmluve má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľa výhodnejšia (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR číslo 5MCdo 20/2009, rozsudok Krajského súdu Prešov č. 6Co 26/2012, rozhodnutie Ústavného súdu SR č. I. ÚS 402/2013-10 z 19.6.2013, rozsudok Krajského súdu Trenčín číslo 6Co 233/2014).

Podľa § 100 ods. 1, veta prvá Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110).

Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Premlčaním sa rozumie kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok (súdnou vymáhateľnosť) možno odvrátiť námietkou premlčania.

Zákonom č. 102/2014 Z. z., ako bod 11., čl. VIII. bol do zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa zavedený § 5b. Ide o vyjadrenie princípu ochrany slabšej strany - spotrebiteľa v právnych vzťahoch. Tento zákon nadobudol účinnosť dňa 1. mája 2014 a zákonodarca nestanovil žiadne intertemporálne pravidlá.

Podľa § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. v znení platnom od 1.5.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Na rozdiel od navrhovateľa, podľa názoru súdu (porovnaj aj názor Doc. JUDr. Mareka Števkčka, PhD. Fakulta práva Paneurópskej vysokej školy, Právnická fakulta UK Bratislava k výkladu ustanovenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa) ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa normuje predovšetkým a najmä o procesnej činnosti orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy a má preto charakter procesnoprávny. Týmto rozhodujúcim orgánom je súd, čo vyplýva z odvolávky normatívneho textu na premlčanie vo význame prekážky žalovateľnosti uplatneného nároku zo subjektívneho práva. To, že zákonodarca použil v citovanej norme pojem premlčanie, ktoré je upravené v hmotnoprávnych predpisoch, na tom nič nemení. Použil ho totiž v kontexte s prihladnutím na skutočnosti, ktoré bránia priznať plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy. Priznáva sa tu ochrana ohrozenému alebo porušenému subjektívnemu právu, čo je nepochybne úloha civilného práva procesného. Sú prípady, a to je aj prípad uvedeného ustanovenia (§ 5b), keď zákonodarca mlčí a nestanovuje žiadne pravidlá časovej koexistencie starej a novej právnej úpravy. Ak § 5b je procesnou normou a zároveň, ak zákonodarca nestanovil osobitný právny (intertemporálny) režim pre túto situáciu platí, podľa názoru súdu, pravidlo okamžitej aplikácie. Súd má prihliadať na premlčanie práva ex officio vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich hypotéze tejto právnej normy.

Aplikovanie ustanovení Obchodného zákonníka o premlčaní na predmetnú vec, považoval súd pre odporkyňu ako spotrebiteľa za nevýhodné a zhoršujúce jej postavenie. S Obchodným zákonníkom je totiž spojená aj dlhšia štvorročná premlčacia lehota (ktorá práve pre stranu v postavení dlžníka v danej veci a aj spotrebiteľa má rozhodujúci význam, keďže jemu vzniká povinnosť vrátiť majetkové plnenie, u ktorého sa posudzuje premlčanie), v porovnaní s kratšou premlčacou dobou podľa Občianskeho zákonníka. Súd dospel k záveru, že navrhovateľ si uplatnil premlčané právo. V zmysle zásady hospodárnosti súdneho konania, už potom nepristúpil k súdnej kontrole zmluvných podmienok dohodnutých v predmetnej spotrebiteľskej zmluve. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený dozvedel o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodíť vznik bezdôvodného obohatenia a to, kto sa na jeho úkor obohatil. V zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa o vzniku bezdôvodného obohatenia oprávnený dozvie vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. vtedy, keď nadobudol vedomosť o jeho rozsahu a o osobe obohateného. Navrhovateľ ako veriteľ od predmetnej zmluvy odstúpil dňa 4.10.2011, pričom tento jednostranný právny úkon sa stal účinným dňa 6.10.2011. Už vtedy mal k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia. Žalobný návrh však podal až 17.9.2014, t. j. po uplynutí dvojročnej premlčacej subjektívnej doby. Ak je žaloba podaná po uplynutí subjektívnej premlčacej doby aj v prípade, že objektívna lehota ešte neuplynula, nemôže byť navrhovateľovi právo priznané (súd na premlčanie, ako to už bolo uvedené, prihliadal ex off). Navrhovateľ sa pritom dobrovoľne rozhodol využiť ustanovenia zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúty, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzavretia. Súd tiež v súvislosti s písomnými podaniami navrhovateľa, predloženými prostredníctvom právneho zástupcu po podaní žalobného návrhu udáva, že ak dodávateľ predformuluje v spotrebiteľskej zmluve klauzuly, ktoré sú v rozpore s § 879f ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka, dostáva sa do rozporu so zákonom a takéto klauzuly sú neplatné. O takýto rozpor ide aj vtedy, ak by sa postavenie spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy použitím inštitútu práva podľa Obchodného zákonníka s odkazom na § 261 ods. 3 zhoršilo napriek tomu, že Občiansky zákonník upravuje pre spotrebiteľa rovnaký inštitút priaznivejšie (porovnaj rozsudok Krajského súdu Trenčín č. k. 5Co 2/2015 zo dňa 13.5.2015, č. k. 6Co 597/2014 zo dňa 27.1.2015, Krajského súdu Prešov č. k. 21Co 93/2014 zo dňa 18.9.2014, č. k. 1Co 95/2014 zo dňa 25.6.2014, Okresného súdu Prievidza č. k. 15C 124/2014 zo dňa 27.10.2014).

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Odporkyni v konaní trovy nevznikli, preto jej súd ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).